

З огляду на вказане, вітчизняне кримінальне законодавство потребує суттєвого удосконалення в частині встановлення зниженого віку кримінальної відповідальності шляхом вказівки у ч. 2 ст. 22 КК після цифри «378» «399» з усуненням словосполучення «частини друга та третя статті».

Список використаних джерел

1. Калмиков Д.О. Кримінальна відповідальність за експлуатацію дітей : монографія. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. 560 с.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Кримінальне право України. Загальна частина : конспект лекцій / А.А. Вознюк; вступне слово д.ю.н., проф. О.О. Дудорова. Київ : Нац. акад. внутр. справ, «Освіта України», 2016. 236 с.
4. Плашовецький О.А. Кримінально-правова диференціація віку : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів, 2017. 18 с.
5. Любченко Т.С. Кримінальна відповідальність за умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи : дис. ... доктора філософії у галузі 081 Право. Київ, 2025. 232 с.
6. Осадчий В.І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності: монографія. Київ : Атіка, 2004. 336 с.

Матюшенко Олена Іванівна,

заступник начальника відділу підтримки
УПІ ГУНП у Сумській області, кандидат
наук з державного управління, доцент;

Перегорода Олексій Вікторович,

начальник управління логістики та
матеріально технічного забезпечення
ГУНП у Сумській області

ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

Законопроекти «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», реєстр. № 13271-1 від 26.05.2025 р. та «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», реєстр. № 13271-2 від 26.05.2025 р. мали на меті оновлення критеріїв кримінальної та адміністративної відповідальності у сфері

декларування та незаконного збагачення; удосконалення порядку досудового розслідування вказаних правопорушень, а також усунення прогалин у правовому регулюванні щодо строків зберігання інформації в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та строків здійснення моніторингу способу життя суб'єктів декларування.

Основними недоліками обох законопроектів є:

- відсутність обґрунтування потреби та соціально-правової обумовленості у збільшенні нижнього порогу – суми, на яку відрізняються від достовірних відомості, внесені до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

- відсутність забезпечення індивідуалізації та диференціації кримінальної відповідальності, адже запропонована різниця у відомостях між унесеними та достовірними відомостями в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування в розмірі від 750 до 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, що передбачається в ч. 1 ст. 366-2 КК України в редакції обох законопроектів, та понад 2500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (ч. 2 ст. 366-2 КК України в редакції обох законопроектів). Видається, що більш прийнятним було б встановлення для простого складу кримінального правопорушення різниці в розмірі від однієї до п'яти тисяч прожиткових мінімумів для працездатних осіб, а для кваліфікованого – понад п'ять тисяч прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

- не реалізована можливість виправлення наявного у ст. 366-2 КК України термінологічного недоліку: унікальне для чинного законодавства України про кримінальну відповідальність використання цифр (замість слів) при визначенні розміру різниці у відомостях (між унесеними та достовірними).

Але, незважаючи на наявність ряду негативних відгуків на зміст законопроектів «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», реєстр. № 13271-1 від 26.05.2025 р. та «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», реєстр. № 13271-2 від 26.05.2025 р., а також на вказівки на відверто популістський характер пропонованих змін, спрямованих на створення підстав для уникнення кримінальної відповідальності та пов'язаних із нею обтяжень, положення ст. 366-2 КК України зазнали змін.

Так, Законом України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», реєстр. № 4496-IX від 17.06.2025 р., ст. 366-2 КК України викладені в наступній редакції:

«Стаття 366². Декларування недостовірної інформації

1. Умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 750 до 2500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, –

карається штрафом від чотирьох тисяч до шести тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму понад 2500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, –

карається штрафом від шести тисяч до восьми тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка. Суб'єктами декларування у цій статті та статті 366³ цього Кодексу є особи, які відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування».